

Snes Aar eller saa, er Udviklingen paa Haandværkets Omraade ogsaa bleven en saadan, at det vist maa siges, at vi ikke kunne følge med ved at holde os inden for de gamle Rammer for den tekniske Undervisning. Om man saa kommer til en højere teknisk Skole i Kjøbenhavn, i Lighed med, hvad Tilfældet er i andre Lande, eller man kommer til en mere centraliseret Ledelse af Skolerne, ved jeg ikke, men det er efter min Mening ikke usandsynligt, at Rigsdagen vil komme til at beskæftige sig med Spørgsmaalet i en nær Fremtid. Men det forhindrer mig ikke fra som en øjeblikkelig og meget paatrængende Foranstaltning varmt at anbefale det høje Ting at indgaa paa den foreslaaede Bevilling til Udvidelse af den kjøbenhavnske tekniske Skole, der ellers trues i sin Virksomhed og ikke vil være i Stand til at fortsætte den eller til at benytte de Bygninger, som ere blevne tilvejebragte til Dels ogsaa ved Statstilskud forrige Aar.

Det ærede Medlem for Holbæk Amts 4de Valgkreds (Krabbe) nødsager mig, ved sine Bemærkninger om Lovforslaget om hemmelig Afstemning, til at give ham et Gensvar. Det er ganske sikkert rigtigt, at det ærede Medlem har handlet i den allerbedste Mening, ved i sin Tid at fraraade Udvalget her at indgaa paa det af alle Landstingets Grupper tiltraadte Forslag om Affattelsen af Loven. Det tvivler jeg heller ikke om, saa meget mindre som det ærede Medlem jo fik Medhold hos dette Tings Udvalgs Medlemmer i sin Opfattelse, men det er ganske ubestrideligt, at man ved fra dette Tings Side at indføre et nyt Synspunkt i denne Lovgivning har tilvejebragt en Tilstand, i Kraft af hvilken Lovforslaget er kørt fast og kørt fast efter min Mening paa en saadan Maade, at jeg næppe vil være i Stand til at faa det løs igen. Det ny Synspunkt, som er gjort gældende herved fra, er, at Maalet for en saadan Lovgivning om hemmelig Afstemning ikke skal være det, som man hidtil har ment var Maalet for en Lovgivning om hemmelig Afstemning til Rigsdagsvalg, nemlig, at Vælgeren kom til at afgive sin Stemme skriftlig og paa en saadan Maade, at ingen bagefter paa nogen Maade vilde kunne komme til Kundskab om, hvorledes den paa-gældende havde stemt. Dette har for mig naar jeg har talt for og tænkt paa en Lovgivning om hemmelig Afstemning til Rigsdagsvalg, staaet som det Maal, man skulde naa. Men det er ikke længere tilstrækkeligt efter det ærede Medlems og dette høje Tings Mening, for saa vidt den har givet

sig Udtryk i en Udvalgsbetænkning. Thi hvis det havde været Meningen, vilde man have accepteret Landstingets Forslag. Efter dette skulde alle Stemmesedler have samme Udseende, de skulde i Hemmelighed nedlægges i en Stemmekasse, og efter at være blandede sammen der, skulde de optælles, saa det faktisk var aldeles umuligt for nogen at angive, hvorledes den bestemte Vælger havde stemt. Men det, som efter Folketingets Mening herefter skulde være Maalet for en hemmelig Afstemning, var, at en Vælger ikke, inden han kom til at afgive sin Stemme, skulde kunne blive paavirket i Retning af en bestemt Kandidat. Derfor maatte han efter Folketingets Forslag slet ikke faa nogen Stemmeseddel udleveret, han maatte ikke møde paa Valgstedet med en Stemmeseddel, men han maatte begive sig til Valgstedet uden en saadan, og først naar han kom til selve Valgbordet, vilde der blive ham udleveret en autoriseret Stemmeseddel, hvorpaa han kunde afkrydse vedkommendes Navn, derefter anbringe Sedlen i en Konvolut, gummere den og lægge den i Stemmeapparatet. Dette skulde ske, for at man ikke paa Vejen til Valgstedet skulde kunne faa at vide, hvorledes Vælgeren agtede at stemme. Man tog altsaa Sigte paa det, der gik forud, det, man ikke hidtil havde ment havde noget med Afstemningen at gøre, nemlig Paavirkningen før Valget, det var det, der skulde kunne forhindres ad denne Vej. Det var en temmelig omstændelig Fremgangsmaade, som var foreslaaet, Valget vilde gaa overordentlig langsomt paa den Maade, men det var dog et Forhold, som man ogsaa i Landstinget mente, man vilde kunne komme ud over. Derimod var der adskillige ny Realiteter forbundne med denne Fordring fra Folketingets Side, hvoraf en enkelt — jeg skal ikke dvæle ved en hel Række andre — blev skæbnesvanger for Forslaget, den Realitet nemlig, at fremtidig maatte en legemssvag, en lam, en blind Person ikke afgive sin Stemme, men skulde have en Person til Hjælp. Han maatte altsaa ikke medtage sin Stemmeseddel hjemmefra, han skulde have en Person med, som for ham kunde afkrydse vedkommende Kandidats Navn og egentlig talt, om jeg maa udtrykke det saaledes, stemme paa hans Vegne i hans Nærværelse. Det var denne Fordring, som fra Landstingets Side fremkaldte Indsigelse, idet man gjorde gældende: Skal det være hemmelig Afstemning, maa vi sørge for, at det ikke bliver saaledes ordnet for et vist Antal Vælgere, at det bliver det modsatte af